

Det faglige formidlingsprojekt, når dansk A indgår i SOP på hhx

Når dansk A indgår i studieområdeprojektet på hhx, har eleverne mulighed for at vælge det faglige formidlingsprojekt som opgavetype.

Formålet med dette inspirationsmateriale er at uddybe og give anbefalinger til mål og rammer for det faglige formidlingsprojekt som opgavetype i SOP, når dansk A indgår. Herudover giver materialet eksempler på emner/problemstillinger og opgaveformuleringer for dansk A i kombination med forskellige studieretningsfag, ligesom udvalgte bedømmelseskriterier for SOP som fagligt formidlingsprojekt udfoldes. Denne sidste del er udarbejdet i samarbejde med fagkonsulenterne for de fag, som indgår i de nævnte fagkombinationer.

Dette dokument indfører ikke nye bindende krav til gældende styredokumenter.

Af Sara Krogh, fagkonsulent, december 2023

Hvad siger vejledningen?

I [Vejledningen for dansk A, hhx](#) står der om formidlingsprojektet:

Det faglige formidlingsprojekt som opgavetype i SOP er en mulighed, der er særlig relevant, når elevens overordnede problemstilling eller emne peger på en faglig formidling af studieretningsfagets stof. Det kan typisk være, hvis dansk A indgår i kombination med studieretningsfag, hvis metoder og stofområder ligger langt fra danskfagets, som det for eksempel er tilfældet med de økonomiske fag og matematik A.

Hvis eleven vælger en problemstilling, der peger ind i en formidlingsopgave, kan opgaven gå ud på, at eleven skal behandle og formidle et fagligt område eller en faglig problemstilling i fx en artikel, en tale eller lignende. Herudover er det en forudsætning i denne type opgave, at der i projektet også indgår et metaafsnit, hvori der vha. et danskfagligt begrebsapparat reflekteres over og argumenteres for valg i forbindelse med udarbejdelsen af formidlingsdelen. Det betyder, at der i opgaven skal indgå et afsnit, hvor eleven med danskfaglige begreber begrundet og dokumenterer sine formidlingsmæssige valg i forhold til fx genre, argumentation, sproglige og retoriske virkemidler, mv. Desuden er det vigtigt, at de formidlingsmæssige overvejelser forholder sig konkret til det andet fags faglighed, så det er tydeligt, at begge fag bidrager til at løse den overordnede problemstilling.

Det anbefales, at det fremgår af opgaveformuleringen, hvad formålet med den faglige formidling er, fx i form af et overordnet spørgsmål eller problemstilling.

SOP som fagligt formidlingsprojekt skal stadig leve op til de gældende krav til SOP, som de er beskrevet i [Læreplanen for studieområdet](#).

I et formidlingsprojekt, hvor eleven skal formidle en konkret faglig problemstilling eller et konkret emne, vurderes bl. a. elevens evne til faglig formidling og formidlingsbesvidsthed. Derfor kan de faglige mål i danskfaget ikke opfyldes ved, at eleven udarbejder en reklame, kampagnofilm eller lignende, hvor den faglige formidling ikke står centralt.

Det er en god idé at opbygge et formidlingsprojekt i SOP i en treleddet struktur. En del indeholder elevens uddybende faglige redegørelse for og/eller analyse af problemstillingen eller emnet inden for studieretningsfaget. En anden del består af elevens dansksprogede artikel, tale eller lignende, som formidler problemstillingen/emnet til en bestemt modtager i et bestemt dansksproget medium. Tredje del udgøres af den såkaldte metatekst, som beskrevet ovenfor. Rækkefølgen af de tre afsnit kan fremgå af opgaveformuleringen eller være op til eleven selv. Det er vigtigt, at der er en tydelig sammenhæng mellem opgavens tre dele.

I [Vejledningen for dansk A, hhx](#) anbefales det, at det fremgår af opgaveformuleringen, hvad formålet med den faglige formidling er, fx i form af et overordnet spørgsmål eller problemstilling. Det er derfor vigtigt, at der i opgaveformuleringen til et formidlingsprojekt indgår et krav om en vurdering af, hvorfor det pågældende emne/den faglige problemstilling skal formidles. Grundlaget for al formidling ligger i, hvorfor det er relevant at formidle. Hvis denne del ikke indgår i opgaveformuleringen, får eleven svært ved at forklare, hvorfor fx artiklen er udformet, som den er. En sådan vurdering vil herudover give eleven mulighed for at arbejde med konkrete afsender- og modtagerrelaterede forhold, som er en del af de faglige mål i dansk (jf. [Læreplan for dansk A, hhx](#)).

Herudover er det vigtigt, at der i formidlingsprojektet indgår relevant teori og faglig metode for begge de indgående fag på samme måde som i andre studieretningsprojekter. Det kan for danskfagets vedkommende fx dreje sig om teori om argumentation, sproglige virkemidler, mv. men også nye faglige områder som fx krisekommunikation, virksomhedskommunikation eller lignende kan inddrages.

Eksempler på opgaveformuleringer

I det følgende gives eksempler på mulige opgaveformuleringer i udvalgte fagkombinationer, og efter hver opgaveformulering følger en uddybning af overvejelserne bag de enkelte formuleringer. Det skal understreges, at opgaveformuleringerne udelukkende er tænkt som inspiration til og eksemplificering af arbejdet med det faglige formidlingsprojekt i SOP, når dansk A indgår, og at udarbejdelse af konkrete opgaveformuleringer altid skal tage udgangspunkt i den obligatoriske vejledning af eleverne i forbindelse med studieområdeprojektet.

Eksempel med virksomhedsøkonomi A

Problemstilling: Hvordan og hvorfor formidles en virksomheds økonomiske situation til eksterne interessenter?

Opgaveformulering:

Giv en kort virksomhedskarakteristik af SAS. Foretag en analyse af flybranchen, herunder en økonomisk analyse af SAS i de seneste fem år.

Udarbejd med udgangspunkt i din besvarelse af ovenstående et manuskript til en tale på ca. 3-4 sider til virksomhedens eksterne interessenter på et møde, hvor virksomheden ønsker at oplyse om deres økonomiske situation. Opgaven skal enten inden eller efter din tale indeholde en metaopgavedel på ca. 2-3

sider, hvor du argumenterer fagligt for dine formidlingsmæssige valg i forbindelse med talens indhold, argumentation, retorik, opbygning ift. målgruppen m.v.

Diskuter hvorfor det er vigtigt at formidle viden om virksomheders økonomiske situation til eksterne interessenter.

Opgaveformuleringen i fagkombinationen virksomhedsøkonomi A og dansk A har fokus på, hvordan man formidler en økonomisk analyse og vurdering af en virksomhed til virksomhedens eksterne interessenter, og at eleven med afsæt i denne formidling kan diskutere vigtigheden af, at virksomheder kommunikerer viden om deres økonomi til disse.

På baggrund af en virksomhedskarakteristik af SAS og en analyse af flybranchen herunder en økonomisk analyse af SAS giver opgaveformuleringen eleven mulighed for at formidle denne faglige viden til modtagerne igennem et manuskript til en tale. Herudover skal eleven argumentere fagligt for de valg, der er truffet i forbindelse med formidlingen af denne faglige viden, og diskutere vigtigheden af formidlingen til modtagerne.

Eksempel med matematik

Problemstilling: Hvordan fungerer Enigma-maskinen, og hvorfor er viden om denne vigtig for den valgte interessentgruppe?

Opgaveformulering:

Giv en matematisk redegørelse for Enigma-maskinen.

Udarbejd med udgangspunkt i din besvarelse af ovenstående en populærvidenskabelig artikel på 3-4 sider til et selvvalgt tidsskrift om ovenstående emne. I forlængelse af din artikel skal opgaven indeholde et metaafsnit på 2-3 sider, hvor du argumenterer fagligt for dine formidlingsmæssige valg i forbindelse med artiklens form og indhold. Artiklens modtager skal være en typisk læser af det valgte tidsskrift.

Vurder hvorfor det er vigtigt at formidle viden om Enigma-maskinen til den valgte interessentgruppe.

Opgaveformuleringen i fagkombinationen matematik A og dansk A peger på formidling af en matematisk faglighed via et selvvalgt tidsskrift med en bestemt målgruppe.

Opgavebesvarelsen skal således indeholde en matematisk redegørelse for Enigma-maskinen, en formidling af denne faglighed i en artikel til modtagerne af et selvvalgt tidsskrift og en faglig argumentation for de formidlingsmæssige valg, der er truffet i forbindelse med udformningen af den populærvidenskabelige

artikel. Herudover stilles krav om en diskussion af vigtigheden af denne faglige formidling i forhold til den valgte interessentgruppe.

Eksempel med international økonomi A

Problemstilling: I 2022 var Qatar vært for VM i fodbold. Værtskabet gav anledning til en offentlig debat om menneskerettigheder i værtslandet og flere dele af offentligheden opfordrede til en boykot af samhandlen med Qatar. Debatten handlede i mindre grad om konsekvenserne, som en afbrydelse af samhandlen med værtslandet generelt ville få for Danmark.

Hvilke konsekvenser kan en økonomisk boykot af handlen med Qatar få for danske virksomheder og den danske økonomi, og hvorfor er det relevant at inddrage denne vinkel i en offentlig debat om samhandlen med Qatar?

Opgaveformulering:

Redegør kort for begreberne 'menneskerettigheder' og 'økonomisk boykot'. Karakteriser kort landet Qatar. Foretag en makroøkonomisk analyse af den danske samhandel med Qatar.

Udarbejd med udgangspunkt i din besvarelse af ovenstående en artikel til et selvvalgt dansk dagblad om, hvilke konsekvenser en eventuel afbrydelse af samhandlen med Qatar vil få for Danmark. Inddrag herunder de økonomiske, sociale og politiske hensyn, der kunne tænkes at spille ind. Artiklens målgruppe skal være en typisk læser af det valgte dagblad. Desuden skal du enten inden eller efter din artikel skrive en metadel, hvor du argumenterer fagligt for dine formidlingsmæssige valg i forbindelse med blandt andet medie og modtager, artiklens indhold og argumentation.

Diskutér vigtigheden af også at inddrage de sociale og politiske konsekvenser af en eventuel økonomisk boykot af Qatar i den offentlige debat.

Opgaveformuleringen i fagkombinationen international økonomi A og dansk A har fokus på, hvordan man formidler et økonomisk emne som fx makroøkonomisk analyse af den danske samhandel med et givent land til læserne af et selvvalgt dansk dagblad, og at eleven med afsæt i sin artikel kan diskutere vigtigheden af, at sociale, politiske og økonomiske forhold inddrages i en debat om fortsat samhandel med det pågældende land.

Opgaveformuleringen giver eleven mulighed for at redegøre for faglige begreber som menneskerettigheder, økonomisk boykot, ligesom det forventes, at eleven giver en karakteristik af Qatar. Hertil kommer kravet om en makroøkonomisk analyse af den danske samhandel med Qatar. I forlængelse af denne analyse skal eleven vurdere konsekvenserne for Danmark ved en eventuel boykot af samhandlen med Qatar. Denne faglige viden skal formidles i en artikel til læserne af det valgte danske dagblad.

Herudover skal eleven argumentere fagligt for de valg, der er truffet i forbindelse med formidlingen af denne faglige viden, og diskutere vigtigheden af også at inddrage de sociale og politiske konsekvenser af en eventuel økonomisk boykot af Qatar i den offentlige debat.

Eksempel med Afsætning A

Problemstilling: Hvordan håndterer virksomheder markedsføringskriser?

Opgaveformulering:

Analyser eksempler på selvvalgte virksomheders brug af promotion gennem de senere år. Inddrag her konkrete eksempler på kampagner, der har været genstand for kritik.

Udarbejd med udgangspunkt i din besvarelse af ovenstående en artikel til et selvvalgt brancheblad om, hvordan virksomheder kan håndtere markedsføringskriser i forhold til interessenter. Desuden skal du enten inden eller efter din artikel skrive en metadel, hvor du argumenterer fagligt for dine formidlingsmæssige valg i forbindelse med blandt andet medie og modtager, artiklens indhold og argumentation.

Diskuter med udgangspunkt i din artikel, hvorfor det er vigtigt for virksomheder at forholde sig kommunikativt til den kritik, der kan opstå i forlængelse af virksomheders valg af promotion.

Opgaveformuleringen i fagkombinationen afsætning A og dansk A har fokus på, hvordan man formidler afsætningsfaglige emner som fx promotion og markedsføringskriser til en afsætningsfaglig modtagergruppe i et selvvalgt brancheblad, og at eleven med afsæt i sin artikel kan diskutere vigtigheden af virksomheders kommunikative tilgang til markedsføringskriser.

Opgaveformuleringen giver eleven mulighed for at redegøre for og analysere forskellige former for selvvalgt promotion med fokus på kampagner, der har været udsat for kritik. Denne viden skal anvendes i en artikel om, hvordan virksomheder kan håndtere markedsføringskriser i forhold til interessenter.

Herudover skal eleven argumentere fagligt for de valg, der er truffet i forbindelse med formidlingen af denne faglige viden, og diskutere vigtigheden af formidlingen til målgruppen.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen af det faglige formidlingsprojekt som opgavetype i SOP er på samme måde, som det er tilfældet med øvrige SOP'er, en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål for studieområdet, som de er angivet i Læreplanen for studieområdet, punkt 2.1:

Ved bedømmelse af den skriftlige rapport lægges vægt på:

- *i hvilket omfang opgaveformuleringen er besvaret*
- *relevant udvælgelse, anvendelse og kombination af viden og metoder fra de indgående fag*

- *faglig indsigt og fordybelse og evne til at sætte sig ind i relevante nye faglige områder*
- *anvendelse af relevant materiale*
- *faglig formidling og fremstillingsform.*

Ved den mundtlige eksamination lægges vægt på:

- *den mundtlige præsentation af rapporten og dens vigtigste konklusioner*
- *faglig dybde og selvstændighed*
- *forståelse af de indgående fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger i forhold til arbejdet med studieområdeprojektets problemstillinger*
- *perspektivering af projektets problemstillinger til aktuelle kulturelle, økonomiske og/eller politiske temaer af relevans for studieområdet*
- *formidling af centrale konklusioner og refleksioner.*

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af den skriftlige rapport og mundtlige præstation. Det er alene eksaminator og censor, der bedømmer den samlede præstation.

I vurderingen af formidlingsprojektet i SOP er det vigtigt at være opmærksom på, at den udarbejdede formidling er en del af bedømmelsesgrundlaget. Det betyder også, at formidlingen tæller med i det samlede sideantal. I vurderingen anvendes, som nævnt ovenfor, de faglige mål for SOP, herunder de faglige mål i dansk.

Det betyder også, at SOP som fagligt formidlingsprojekt skal leve op til de gældende krav til formalia, som de er beskrevet i læreplanen for studieområdet, dvs. inkludere forside, opgaveformulering, resumé, indholdsfortegnelse, indledning, metodeovervejelser, besvarelse af opgaveformuleringen, konklusion, noter, litteraturliste og evt. bilag.